Nr. 19. Lwów, dnia 9. maja 1885. **Rok XVIII. Tom XXXVI.**

Wychodzi w sobotę każdego tygodnia w objętości jednego arkusza.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką pocztową rocznie 4 złr. półrocznie 2 złr. w. a. w Państwie austryackiem.

W Rossyi rocznie 5 rubli sr. w W. Ks. Poznańskiem 3 talary

Skład główny w Krakowie u *Friedleina*, w Warszawie u *Gebethnera i Wolffa*, w Poznaniu u *Żupańskiego*.

ROLNIK

TYGODNIK

DLA GOSPODARZY WIEJSKICH

ORGAN URZĘDOWY

c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Pod redakcyą:

PROF. W. TYNIECKIEGO.

Redakcya i Administracya „ROLNIKA“: Ulica Cłowa l. 3. Skład główny w księgarni *Gubrynowicza i Schmidta* przy placu katedralnym.

Inseraty zamieszczają się za opłatą 10 ct. od wiersza drobnym drukiem. Dla członków Towarzystwa gospodarskiego liczy się połowę ceny.

Manuskrypta nieumieszczone nie zwracają się. Reklamacye uwzględnia się tylko do wyjścia numeru następnego.

O znaczeniu

inwentarza gruntowego i zastosowanie odnośnych przepisów przez władze skarbowe.

Napisał

LUCYAN LIPIŃSKI

c. k. notaryusz w Nowym-Sączu.

Patentem cesarskim z dnia 1. czerwca 1811. N. 946 zb. u. s. obwieszczone zostało powszechne prawo prywatne dla wszystkich krajów, należących w ów czas do cesarstwa austryackiego z wyjątkiem Węgier i krajów do nich należących, a w ustępie 7. tegoż patentu postanowiono, że prawo to jest powszechnie obowiązujące, nadto orzeka §. 4. tegoż prawa prywatnego, że ono obowiązuje wszystkich obywateli państwa i wszystkie kraje, dla których je obwieszczono.

Prawo to i postanowienia odnośne obowiązują także Wielkie Księstwo krakowskie, albowiem tamże patentem obwieszczającym z dnia 23. marca 1852 N. 77. d. p. p. zaprowadzone zostało.

Austryackie powszechne prawo prywatne (kodeks cywilny) rozróżnia w swojej drugiej części, omawiającej prawo rzeczowe, rzeczy ruchome i rzeczy nieruchome, czyli ruchomości i nieruchomości (§. 293), orzekając, że ruchomościami (bewegliche Sachen, meubles, res mobiles, mobilia) są wszystkie te „rzeczy, które bez naruszenia swojej istoty z jednego miejsca na drugie przenieść można“, „w razie przeciwnym zaś są one nieruchomościami (unbewegliche Sachen, immeubles, res immobiles, immobilia). Rzeczy, które są same z siebie ruchomemi, uważać należy w znaczeniu prawnem za nieruchome, jeżeli w skutek ustawy lub przeznaczenia właściciela stanowią przynależność rzeczy nieruchomej“.

W ogóle „pod przynależnością (Zugehör, attinens, pertinens) rozróżnić należy to wszystko, co z rzeczą zostało stale połączone. Tutaj należy nietylko przyrost rzeczy, dopóki od niej oddzielonym nie został, ale także rzeczy poboczne, bez których rzeczy głównej używać nie można, lub które ustawa albo właściciel przeznaczył do ciągłego używania rzeczy głównej“. (§. 294.)

W szczególności co do gruntów i stawów „pozostaje trawa, drzewa, plony i wszystkie rzeczy używalne, jakie ziemia na swoją powierzchnię wydaje, dopóty majątkiem nieruchomym, dopóki od gruntu i ziemi nie zostaną oddzielone. Nawet ryby w stawie i zwierzyna w lesie stają się dopiero w ów czas ruchomością, gdy ryby ze stawu wyłowiono a zwierzynę wyłapano lub ubito“. (§. 295.)

„Także zboże, pasza dla bydła i wszystkie inne chociażby już zebrane płody tudzież wszystko bydło*) i wszystkie do dóbr leżących należące narzędzia i sprzęty uważane być mają o tyle za rze-

*) a więc nie samo bydło robocze, jak to niektórzy błędnie rozumieją, lecz także bydło, dające nawóz, nabiał i inne pożytki, jak nie mniej służące do odnowienia i utrzymania inwentarza żywego, jak cielęta, świnie i t. p. które to zresztą zdanie rzeczoznawcy przy komisyach sądowych niejednokrotnie stwierdzili.

czy nieruchome, o ile do prowadzenia porządnego gospodarstwa są potrzebne". (§. 296.)

Podobne postanowienia zawiera także cywilne prawo francuskie (Code Napoléon) w księdze II. tyt. 1 i 2 (art. 520—547) z wyjątkiem niedozwolonej u nas przymusowej sprzedaży plonów na pniu (Saisie brandon), którą francuski kodeks postępowania sądowego dopuszcza (art. 626.)

Według dekretu nadwornego z dnia 7. kwietnia 1826 N. 2178. zb. u. s. uważać należy w myśl przepisów powyższych wszystko, znajdujące się w dobrach nieruchomych zboże, drzewo, pasza dla bydła i bydło, jakie do porządnego prowadzenia gospodarstwa jest potrzebne, za rzeczy nieruchome i za przynależność tychże, a więc za część samychże dóbr. Z tego powodu nie można dozwalać na osobną egzekucyę przedmiotów tego rodzaju ani też zastosowywać do nich przepisów, istniejących dla ruchomości, lecz przedmioty te mogą być tylko podług przepisów, istniejących dla dóbr nieruchomych, razem z majątkiem nieruchomym, do którego należą, zajęte, szacowane i sprzedawane.

Zasad powyższych przestrzegano dotychczas powszechnie i zasady te potwierdził wielokrotnie najwyższy trybunał sprawiedliwości, a nadto wypowiedział w orzeczeniach swoich następujące zapatrywania uzupełniające, i tak:

„Przy przedsiębraniu egzekucyi mobiliarnych, należy z urzędu*) uważać na właściwość przedmiotu, branego pod egzekucyę, czyli jest przynależnością do nieruchomości i inwentarzem gruntowym, do których to przedmiotów egzekucya mobiliarna zastosowaną być nie może. (Orzeczenie z 7. kwietnia 1875, l. 3232, Glaser-Unger-Walter N. 5683, z 1. czerwca 1880, l. 6239, Ger. Ztg. Nr. 23 z r. 1882, Riehl a. b. G. B. Suppl. str. 89, z 1. marca 1881, l. 2190, Ger. Halle Nr. 63.)

2. Które przedmioty i jakie ilości tychże wchodzą w skład przynależności do majątku nieurchomego i należą do inwentarza gruntowego (fundus instructus), orzec mają znawcy. (Orzeczenie z 1. czerwca, 1880, l. 6239, 10. sierpnia, 1881, l. 9123, Jur. Ztg. N. 38, Riehl a. b. G. B. I. str. 200.)

*) a więc z obowiązku i w prost, nie czekając na czyjeś żądania.

3. Tylko sędzia może orzekać, czyli przedmiot jakiś jest przynależnością nieruchomości lub nie, a orzeczenie strony interesowanej nie ma w tym względzie żadnego znaczenia. (Orzeczenie z 3. marca 1880, l. 2392, Ger. Ztg. N. 54, Riehl a b. G B. I. str. 201.)

4. Egzekucya mobiliarna inwentarza gruntowego, należącego do nieruchomości jest nieważną, a wierzyciel hipoteczny ma prawo wystąpić przeciw skuteczności takiej egzekucyi. (Orzeczenie z 21. czerwca, 1882, l. 5577, Jur. Bl. N. 34, Riehl, a. b. G. B. Suppl. str. 90.)

W związku z powyższymi przepisami stoi także §. 16. lit. C. instrukcyi dla egzekutorów podatkowych (dodatek do §. 4. rozp. min. fin. z 4. marca 1878, l. 2702.), wedle którego nie wolno fantować przedmiotów, należących do inwentarza gruntowego (Gutsinventar, instrumentum fundi, instrumentum rusticum, zwany powszechnie fundus instructus*), jaki do prowadzenia gospodarstwa jest niezbędnie potrzebny, w wypadkach zaś wątpliwych ma się egzekutor podatkowy przed dokonaniem zajęcia upewnić przez poinformowanie się u wójta gminy lub innych rzeczoznawców, jakie przedmioty z gospodarstwa odjęte być mogą.

Nie podlega najmniejszej wątpliwości, że wszystkie przepisy powyższe, stojąc w ścisłym związku z przepisami kodeksu cywilnego i wyjaśniając je tylko, zarówno z tymże są powszechnie obowiązujące, tudzież, że kodeks cywilny obowiązuje nietylko wszystkich obywateli państwa, ale także wszystkie korporacye i władze, które par excellence już z samego powołania swego i przeznaczenia przedewszystkiem ściśle do niego zastosować się winny; sądownictwo nasze przestrzega też w ogóle tych przepisów.

Inaczej jednak ma się rzecz z władzami skarbowemi, które przepisów tych i doniosłości ich albo wcale nierozumią, albo też rozumieć nie chcą i plony na pniu stojące, drzewo w lesie rosnące a nie ścięte i inwentarz gruntowy bez żadnego skrupułu w celu ściągnięcia należytości skarbowych bezwzględnie i nie troszcząc się o powyższe przepisy grabią, szacują i za byle co w drodze licytacyi nieraz nawet z ominięciem wszelkich formalności sprzedają, nie bacząc na wielką krzywdę,

*) Prawo rzymskie nie zna tego wyrazu w tem znaczeniu.

jaką takimi bezprawnymi aktami samowoli pojedyńczym posiadaczom w szczególe, a w ogóle nawet gospodarstwu krajowemu wyrządzają, wzbudzając nadto nieufność i nieposzanowanie dla prawa i dla władzy rządowej, której imieniem działają, gdyż sami depczą przepisy, które ta władza wydała a Monarcha sankcyonował, a których przestrzegania prawo od jednostek do tego stopnia wymaga, że rozporządza, iż „po należytem ogłoszeniu ustawy nikt jej nieświadomością wymawiać się nie może“ (§. 2. kod. cyw.)

Grabieże takie są u nas na porządku dziennym, a w obec autora pisma tego dał się nawet w najnowszym czasie słyszeć jeden z nadinspektorów podatkowych, że „kodeks cywilny władz skarbowych nie obowiązuje“ i że one muszą zabierać wszystko, co się da, i zboże na pniu i bydło na gruncie, jakie znajdą, gdyżby inaczej nie doszli końca ze ściąganiem należytości skarbowych.

Czy postępowanie takie jest legalne, słuszne i godziwe, łaskawy czytelnik osądzi.

Kraj nasz jest krajem czysto rolniczym, a wszystkie ustawy i przepisy dążą do podniesienia w nim rolnictwa, postępowanie zaś władz skarbowych w wypadkach, o jakich tutaj mowa, zmierza chyba do zupełnego zabicia gospodarstwa rolnego, bo czyż można gospodarować bez bydła, bez słomy, bez nawozu i bez zasiewów? Nadto nie przewiduje szkodliwych następstw dla samego skarbu państwa, jakie takie bezwzględne postępowanie władz skarbowych za sobą pociąga, bo zagrabiwszy raz bydło i plony z gruntu, grunt zostanie odłogiem, nie przyniesie na przyszłość pożytku a wreszcie nie odda żadnego podatku i przyprawi kraj o utratę siły podatkowej.

Wierzycielowi w ogóle, a więc i skarbowi państwa, przyłużają przecież legalne środki do zabezpieczenia i ściągnięcia jego należytości, a mianowicie:

a) W razie odpowiedniej ilości ruchomości w ścisłem znaczeniu tego wyrazu, przymusowe zajęcie (fantowanie) tychże, które połączone być może z przeniesieniem (transferowaniem) ich i oszacowaniem, tudzież przymusowa sprzedaż w drodze publicznej licytacyi,

b) Egzekucyjna sekwestracya dochodów z majątku nieruchomego przez ustanowić się mającego sekwestra, któren albo bezpośrednio albo przez wypuszczenie w najem (jeżeli chodzi o przedmiot, jaki bez dalszego obrobienia użytym być może, jak dom, mieszkanie i t. p.) lub w dzierżawę (jeżeli przedmiot wypuszczony tylko przez pracę użytym być może (§. 1091 kod. cyw.), jak grunta, majątki ziemskie i t p.) sekwestracyę tę wykonywać może,

c) Przymusowa intabulacya dotyczącego prawa zastawu na majątku nieruchomym, a przy nieruchomościach, nie będących przedmiotem ksiąg gruntowych, zastawnicze ich opisanie, następnie przymusowe oszacowanie a wreszcie przymusowa sprzedaż w drodze publicznej licytacyi.

Wszystkich tych trzech sposobów dochodzenia należytości można użyć równocześnie a przepisy odnośne zawarte są w postępowaniu sądowem.

Władzą, wykonującą te kroki egzekucyjne są sądy powiatowe lub kolegialne, stosownie do wysokości sumy dłużnej lub rodzaju majętności egzekwowanej w myśl przepisów normy jurysdykcyjnej, a władzom skarbowym przysłuża nadto prawo przedsiębrania powyższych kroków przymusowych w drodze daleko krótszej egzekucyi politycznej, wykonywanej przez Starostwa, które jednakże w tej mierze trzymać się muszą przepisów postępowania cywilnego, (dekr. kanc. nadw. z dnia 16. lipca, 1823, N. 1954 zb. u. s.)

Chociaż sprawa ta zbyt jest ważną i zbyt żywo ogół nasz a szczególnie rolników obchodzącą, gdyż jednym takim czynem bezprawnym, jakich się władze skarbowe u nas niemal codziennie dopuszczają, może być rolnik zupełnie, a co najmniej na długie lata zrujnowanym, przecież nie znalazł się dotąd nikt, coby sprawę tę bądź w ciałach prawodawczych bądź w innej drodze właściwej zasadniczo poruszył, jakkolwiek, ile nam wiadomo, mieli posłowie nasi podczas ostatniej kadencyi Sejmowej jeden krzyczący fakt tego rodzaju przed oczyma, jednak z niego skorzystać albo nie chcieli albo, co gorsza, nie umieli.

Badając za przyczynami, z których pochodzi, że władze skarbowe w ten sposób postępują i pozwalają sobie nieraz tego, coby nikomu nieuszło, nie starając się nawet nadać formy legalnej swojemu postępowaniu, doszliśmy do następujących rezultatów:

1) Że mając na oku tylko chęć ściągnięcia należytości, zasadniczo nie wchodzą w to, od kogo ściągać i czy żądanie jest słuszne, lecz ściągają nieraz

od osoby, która nie ma żadnego obowiązku do płacenia należytości nienależne i zadawniałe a pochwały otrzymuje ten urzędnik, który choćby z cudzą krzywdą jak najwięcej dochodu skarbowi przysporzy.

Na poparcie tego twierdzenia mamy w ręku dowody, że urząd podatkowy, nie mogąc ściągnąć należytości od dłużnika właściwego, z całą świadomością rzeczy zażądał jej od tegoż imiennika, do czego się sam najwyraźniej przyznał (jak rezolucya c. k. gł. urzędu podatkowego w Nowym Sączu z dnia 28. maja 1884 l. 3184.) dalej, że władze skarbowe wymierzają najczęściej należytości swoje wyżej, niż się należy, a bez względu na rekursa, ściągają należytości te z całą surowością, co nieraz o zupełną ruinę przyprawić może, a mamy w ręku dowody, że zamiast należytości prawnej, wynoszącej około 15 zł. wymierzono **1365 zł. w. a.**, a chociaż się z sumą tą zaintabulowano, zaś przeciw wymiarowi rekurs został wniesiony, rekursu tego przez lat 3 niezałatwiono, lecz należytość 1365 zł. z kosztami na przeszło 20 zł. urosłymi i procentami (które też coś już około 250 zł. wynoszą) w drodze egzekucyi ściągnąć chciano a nawet licytacyę ruchomości dłużnika rozpisano*), ileże

2) Żaden rekurs w sprawach skarbowych nie wstrzymuje egzekucyi stosownie do przepisów istniejących, a rekursa skarbowe zalegają zwyczajnie latami bez załatwienia,

3) Niesłyszeliśmy o wypadku, aby jaki urzędnik lub funkcyonaryusz skarbowy pociągniętym był do odpowiedzialności za jakiekolwiek czyny, choćby nawet nadużycia, popełnione na korzyść skarbu, z wyjątkiem chyba jednego wypadku prawdziwej „Lynchjustiz“, gdzie w okolicy Starego Sącza przed dwoma laty włościanin zabił egzekutora podatkowego Amanda Karola Brabletza, któren przy ściąganiu należytości gorliwość swoją za daleko posunął,

4) Że urzędnikami, którym powierza się wymiar należytości skarbowych, zostają ludzie, co żadnych pojęć prawnych i żadnego wykształcenia fachowego niemają,

*) W skutek zażalenia, wniesionego telegraficznie do Jego Ekscelencyi p. Ministra skarbu, egzekucyę tę wstrzymano i rekurs natychmiast załatwiono, obniżając w I. instancyi należytość tę na 111. zł. w. a. a gdy suma ta także jeszcze się nie należy, wniesiono przeciw odnośnemu orzeczeniu rekurs do władzy wyższej.

5) Że ustawy skarbowe stawiają zasady wprost niemoralne, opłacając łapówki (Ergreifersantheil) za dostrzeżenia i rodząc brzydkie łakomstwo, tudzież,

6) Zasady całkiem niesłuszne, przepisując, że w razach wątpliwych należy wymierzać jak najwyżej i tę należytość najwyższą, choćby się nawet nie należała, na koszt biednego kontrybuenta ściągać, pociągając do odpowiedzialności urzędnika, coby wymierzył za mało a sankcyonując wymiary za wysokie.

Wracając po pierwotnego przedmiotu, od którego na chwilę odbiedz musieliśmy, chcąc uwydatnić zgubne zasady, na jakich u nas cały gmach finansowy polega, i otrzymać podstawę do wniosków w celu uchylenia na przyszłość bezprawnych grabieży inwentarzy gruntowych, plonów na pniu i drzew rosnących w lesie (jak tego świeży przykład dało Starostwo Sandeckie), musimy przedewszystkiem zauważyć, iż sprawa ta jest w ścisłym związku z różnymi zasadami, przepisami i zwyczajami władz skarbowych i wynika z wygórowanego fiskalizmu, jaki się w Austryi zakorzenił a w naszej Galicyi szczególnie coraz bardziej rozwielmożnia.

Wyliczanie jednakże wszystkich zarzutów tego rodzaju, przekraczałoby granice tego pisma: wymagałoby przydługich zastanawiań i wniosków do całego szeregu reform, jakich koniecznie potrzeba, aby cały nasz gmach finansowy nie runął a struna zbyt wyciągnięta nie pękła.

Dla uchylenia takich wadliwości w postępowaniu władz skarbowych, należałoby, ażeby Rząd oprócz ogólnej reformy pod względem zasad, jakiemi się w tej mierze kieruje:

1) Wydał polecenie władzom skarbowym, ażeby ściśle przestrzegały ustaw i przepisów przy wymiarze i ściąganiu należytości skarbowych, przypominając im, że podług przepisów kodeksu cywilnego, któren wszystkich a więc i władze skarbowe obowiązuje, inwentarz gruntowy tj. bydło potrzebne do porządnego prowadzenia gospodarstwa, narzędzia gospodarcze, plony na pniu i drzewo nie ścięte, nie mogą być fantowane ani pod egzekucyę podciągane w sposób dla ruchomości przepisany, któregoto przepisu nie uchyla nawet osobiste oddanie tych przedmiotów w zastaw ze strony właściciela;

2) Dochodził ściśle i energicznie przekroczeń podobnego rodzaju i pociągał winnych do surowej odpowiedzialności;

3) Zarządził szybkie postępowanie w sprawach skarbowych;

4) Niepowierzał ani wymiaru, ani ściągania należytości skarbowych ludziom, nie obeznanym z ustawami i nie mającym fachowego wykształcenia.

Ogiery rządowe na rok 1885

w obrębie c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego

zestawione podług wykazów c. k. Ministerstwa rolnictwa.

A. Stacye rządowe.

W powiecie:

1. **Bóbrka.**

Stacya Brzozdowce 3 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 2 półkrwi wschodniej.

2. **Brody.**

Stacya Podkamień 2 ogiery półkrwi wschodniej.

3. **Brzozów.**

a) Stacya Bachórz 3 ogiery, 2 półkrwi angielskiej, 1 lippicański.

b) Stacya Brzozów 3 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 2 półkrwi wschodniej.

c) Stacya Trześniów 5 ogierów, 2 półkrwi angielskiej, 3 półkrwi wschodniej.

4. **Buczacz.**

Stacya Buczacz, 4 ogiery, 3 półkrwi angielskiej, 1 półkrwi wschodniej.

5. **Cieszanów.**

Stacya Lubaczów 4 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 3 półkrwi wschodniej.

6. **Dobromil.**

Stacya Dobromil 4 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 1 Norfolk, 2 półkrwi wschodniej.

7. **Dolina.**

a) Stacya Bolechów 3 ogiery, 1 półkrwi wschodnioj, 1 lippicański, 1 Normand (Nonius).

b) Stacya Obliska 3 ogiery półkrwi wschodniej.

c) Stacya Rożniatów 3 ogiery, 2 półkrwi angielskiej, 1 pół krwi wschodniej.

8. **Drohobycz.**

a) Stacya Drohobycz 4 ogiery półkrwi wschodniej.

b) Stacya Josefsberg 6 ogierów, 2 półkrwi angielskiej, 4 półkrwi wschodniej.

9. **Gródek.**

a) Stacya Burgthal 6 ogierów, 2 półkrwi angielskiej, 2 półkrwi wschodniej, 1 Normand (Nonius), 1 Arden.

b) Stacya Janów 2 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 1 półkrwi wschodniej.

10. **Horodenka.**

a) Stacya Horodenka 4 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 1 Norfolk, 2 półkrwi wschodniej.

b) Stacya Obertyn 3 ogiery półkrwi wschodniej.

11. **Husiatyn.**

Stacya Probużna 3 ogiery, 2 półkrwi angielskiej, 1 półkrwi wschodniej.

12. **Jarosław.**

Stacya Jarosław 4 ogiery, 1 czystej krwi angielskiej, 2 półkrwi angielskiej, 1 półkrwi wschodniej.

13. **Jaworow.**

Stacya Jaworów 4 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 2 półkrwi wschodniej, 1 lippicański.

14. **Kałusz.**

Stacya Kałusz 6 ogierów, 3 pół krwi angielskiej, 1 czystej krwi wschodniej, 1 półkrwi wschodniej, 1 Normand (Nonius).

15. **Kamionka.**

a) Stacya Busk 3 ogiery, 1 czystej krwi angielskiej, 1 półkrwi angielskiej, 1 półkrwi wschodniej.

b) Stacya Kamionka 4 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 3 półkrwi wschodniej.

c) Stacya Radziechów 5 ogierów, 1 półkrwi angielskiej, 4 półkrwi wschodniej.

16. **Kołomyja.**

Stacya Kołomyja 6 ogierów, 4 półkrwi angielskiej, 1 półkrwi wschodniej, 1 hucuł.

17. **Kossów.**

Stacya Żabie 2 ogiery półkrwi wschodniej.

18. **Lisko.**

Stacya Olszanica 2 ogiery, 1 półkrwi wschodniej, 1 lippicański.

19. **Lwów.**

a) Stacya Dornfeld 4 ogiery, 2 półkrwi angielskiej, 2 półkrwi wschodniej.

b) Stacya Szczerzec 4 ogiery, 2 półkrwi angielskiej, 1 Normand (Nonius), 1 czystej krwi wschodniej. (Przytoczone nazwiska ogierów są: Sierota, Hatwan, Leniuch i Nonius, w wykazie zaś liczbowym ogierów przypada jeszcze jeden lippicański, brakujący w wykazie imiennym.)

c) Stacya Winniki 4 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 3 półkrwi wschodniej.

20. **Łańcut.**

a) Stacya Dornbach 3 ogiery, 2 półkrwi wschodniej, 1 lippicański.

b) Stacya Kańczuga 5 ogierów, 1 półkrwi angielskiej, 3 półkrwi wschodniej, 1 lippicański.

c) Stacya Königsberg 3 ogiery, 2 półkrwi angielskiej, 1 półkrwi wschodniej.

21. **Podhayce.**

Stacya Podhayce 5 ogierów, 1 czystej krwi angielskiej, 1 półkrwi angielskiej, 1 Norfolk, 1 półkrwi wschodniej.

22. **Przemyśl.**

Stacya Przemyśl 2 ogiery, 1 czystej krwi angielskiej, 1 półkrwi wschodniej.

23. **Przemyślany.**
Stacya Unterwalden 3 ogiery, 1 Norfolk, 2 pół krwi wschodniej.
24. **Rawa.**
Stacya Rawa 2 ogiery połkrwi wschodniej.
25. **Rohatyn.**
a) Stacya Bursztyn 3 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 1 półkrwi wschodniej, 1 lippicański.
b) Stacya Rohatyn 4 ogiery półkrwi angielskiej.
26. **Rudki.**
Stacya Rudki 3 ogiery półkrwi wschodniej.
27. **Sambor.**
Stacya Biskowice 6 ogierów półkrwi wschodniej.
28. **Sanok.**
a) Stacya Nowosielce 5 ogierów, 2 półkrwi angielskiej, 2 Norfolki, 1 lippicański.
b) Stacya Olchowiec 2 ogiery półkrwi wschodniej.
c) Stacya Płonna 2 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 1 czystej krwi wschodniej.
29. **Śniatyn.**
Stacya Augustdorf 4 ogiery, 3 półkrwi angielskiej, 1 półkrwi wschodniej.
30. **Sokal.**
a) Stacya Bełz 3 ogiery, 2 półkrwi angielskiej, 1 czystej krwi wschodniej.
b) Stacya Sokal 3 ogiery, 2 półkrwi wschodniej, 1 lippicański.
31. **Stanisławów.**
a) Stacya Halicz-Zarzecze (zamiast stacyi Delejów), 3 ogiery półkwi wschodniej.
b) Stacya Stanisławów 3 ogiery półkrwi wschodniej.
c) Stacya Wołosów 3 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 2 czystej krwi wschodniej.
32. **Stryj.**
Stacya Stryj 6 ogierów, 3 półkrwi angielskiej, 1 Norfolk, 2 półkrwi wschodniej.
33. **Tarnopol.**
a) Stacya Tarnopol 4 ogiery, 1 czystej krwi wschodniej, 3 półkrwi wschodniej.
b) Stacya Zarudzie 3 ogiery półkrwi wschodniej.
34. **Tłumacz.**
Stacya Tłumacz 4 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 3 półkrwi wschodniej.
35. **Trembowla.**
Stacya Trembowla 3 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 2 półkrwi wschodniej.
36. **Złoczów.**
a) Stacya Zborów 2 ogiery półkrwi wschodniej.
b) Stacya Złoczów 3 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 2 półkrwi wschodniej.
37. **Żółkiew.**
Stacya Żółkiew 3 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 1 Norfolk, 1 półkrwi wschodniej.
38. **Żydaczów.**
a) Stacya Drohowyż 4 ogiery, 1 półkrwi angielskiej, 2 półkrwi wschodniej, 1 lippicański.
b) Stacya Obłaźnica 5 ogierów, 2 półkrwi angielskiej, 3 półkrwi wschodniej.

Stacyi rządowych jest więc 60 z 218 ogierami. Szczegółowo jest: czystej krwi wschodniej 7, czystej krwi angielskiej 4, półkrwi wschodniej 113, półkrwi angielskiej 69, Norfolków 8, Normandów 5, Lippicanów 10, Arden 1 i Hucuł 1.

Powiatów: Bohorodczany, Borszczów, Brzeżany, Czortków, Mościska, Nadwórna, Skałat, Staremiasto, Turka, Zaleszczyki, Zbaraż, nie znaleźliśmy w wykazie, nie mają więc stacyi rządowej ogierów; Mościska były w roku przeszłym wykazane.

B. Ogiery rządowe dane stajniom prywatnym.

Wszystkie ogiery, dane prywatnym stajniom ze strony rządu na rozpłodniki, są wykazane jako Ardeny, razem 11 ogierów w 10 stacyach.

W powiecie:
1. **Horodenka.**
W Horodence u barona Romaszkana.
2. **Jarosław.**
W Pawłosiowie u hr. Siemieńskiego.
3. **Kamionka.**
W Kamionce strumiłowej u hr. Miera.
4. **Kołomyja.**
W Gwoździcu u kniazia R. Puzyny.
5. **Lwów.**
W Żurawnikach u p. O. Bartmańskiego.
6. **Łańcut.**
W Pantalowicach u p. Stefana Preka.
7. **Przemyśl.**
W Kosienicach u p. S. Dembowskiego.
W Miżyńcu u księcia A. Lubomirskiego.
8. **Rudki.**
W Tuligłowach 2 ogiery.
9. **Sokal.**
W Mycowie u p. A. Hulimki.

(Dokończenie nastąpi).

Wystawa rolniczo-przemysłowa
ziemi bełskiej 1885.

Komitet mający urządzić wystawę rolniczo przemysłową w ziemi bełskiej, rozsyłając program szczegółowy, załączył odezwę, którą dla przypomnienia wystawy tej, obiecującej być bardzo zajmującą, tutaj zamieszczamy. Odezwa ta brzmi:

Komitet mający urządzić wystawę rolniczą i przemysłową w ziemi Bełskiej przyjąwszy na siebie zadanie tak wielkiej doniosłości i w tak obszerne ujęte rany, nie może zataić przed sobą i przed krajem, dla którego powodzenie tej wystawy obojętnem być nie może, że przedsięwzięcie to, oprócz pracy i starań, wymaga znacznych środków materyalnych — a to tem większych, że Komitet zamierza uczynić z tej wystawy wierny obraz całej produkcyi kraju.

Intencją Komitetu jest, by wystawa w ziemi bełskiej ułatwiła i umożebniła wyszukanie nowych torów na polu

rolnictwa i przemysłu — w celu podźwignienia kraju z grożącego mu upadku materyalnego.

Spodziewać się należy, że władze najwyższe: Ministerstwa rolnictwa i handlu, wysoki Sejm i Wydział krajowy, nie odmówią pomocy z swej strony.

Kwoty te spodziewane i inne źródła dochodów wystawy nie wystarczą — jeżeli wszyscy, którym rozwój ekonomiczny, a przedewszystkiem dźwignięcie kraju z biedy, na sercu leży — nie poprą usiłowań Komitetu.

Żywiąc głębokie przekonanie, że nikt w kraju naszym nie doznał zawodu, kto w sprawie pożytku ogólnego odniósł się do ofiarności publicznej — Komitet ma nadzieję, że nie zawiedzie się w swoich oczekiwaniach, odezwawszy się z prośbą o pieniężną pomoc do szanownych Oddziałów Towarzystw gospodarczych, Rad powiatowych, Reprezentacji miast, Izb handlowo-przemysłowych i innych instytucji i korporacji, i w ogóle do wszystkich obywatelek i obywateli kraju, ludzij dobrej woli, miłujących kraj i ojczyznę.

Obywatelstwo ziemi bełskiej i inni szanowni dawcy, jak imienny spis świadczy, ofiarowali już na ten cel sumę blisko 6.000 zł. Niech ten chwalebny czyn ofiarności publicznej odbije się echem po całym kraju i skłoni wszystkich współobywateli do dorzucenia grosza na cele wystawy i zapisania się do grona uczestników tejże.

Wspólnemi tylko siłami możemy stworzyć pożyteczne dzieło, objawić żywotność naszą i okazać, że gdzie chodzi o dobro kraju rodzinnego, tam umiemy ponieść na to ofiary.

Władysław Osmolski, prezes Komitetu wystawy.

Izydor Grocholski, wiceprezes Komitetu wystawy.

Członkowie Komitetu:

Stanisław hr. *Badeni*, *Stanisław Białoskórski*, dr. *Antoni Broniowski*, *Władysław* bar. *Brunicki*, *Ludwik Czajkowski*, *Karol Chudzik*, *Jan Dworzak*, *Walenty Dziedzic*, *Michał Falkowski*, *Aleksander Gnoiński*, *Adolf Gross*, *Józef Gofryk*, *Mikołaj Gofryk*, *Teodor Hulimka*, *Leon Kuczyński*, sekretarz Kom., *Bronisław Lang.*, *Teodor* hr. *Lanckoroński*, ks. kan. *Rudolf Lewicki*, *Alfred Münter*, kasjer Komitetu wystawy, dr. *Marceli Madejski*, *Aleksander Miłkowski*, zastępca kasjera, *Józef Mikołajewicz*, *Jan Mojzak*, wójt, *Rafał Osmolski*, *Stanisław Obertyński*, ks. kan. *Platon Pasławski*, *Henryk Rylski*, *Tomasz Robak* zastępca sekretarza, dr. *Jan Rutkowski*, *Władysław* książe *Sapieha*, ks. *Cyryl Sielecki*, *Juljusz* hr. *Tarnowski*, *Dyonizy Tchórzewski*, c. k. starosta, *Jakób Werchun*, wójt, *Stefan Żarsik*, *Dyonizy Zawadzki*, burmistrz, *Tadeusz Żeleehowski*.

REGULAMIN

dla instruktora uprawy chmielu.

A) Prawa Instruktora.

1. Instruktor pobiera 600 zł. płacy rocznej z kasy Komitetu Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, płatnej w ratach miesięcznych z góry po 50 złr. za kwitami ostemplowanemi, tudzież relutum 100 zł. na pomieszkanie z obowiązkiem zamieszkania we Lwowie — płatne również w ratach miesięcznych z góry.

2. Oprócz płacy stałej, pobiera on od stron w razie zawezwania do czynności — następujące opłaty:

a) zwrot kosztów podróży, licząc na kolejach bilet III. klasy i koszt dojazdu do koleji, na traktatach pocztowych jazdę szybkowozem, a na traktach prywatnych koszta furmanki, jeźliby konie po niego przysłane nie były;

b) po 1 zł. dyet dziennych od dnia wyjazdu, aż do dnia powrotu włącznie, a gdyby czynność i powrót w jednym dniu uskutecznić się dały, ma prawo do podwójnych dyet, tj. do 2 zł. za tenże dzień (z powodu większego wydatkowania w podróży);

c) gdyby odjazd z jednej miejscowości, a przyjazd do drugiej w jednym i tym samym dniu uskutecznić się dał, ma on prawo do całodziennej dyety od strony jednej i drugiej (z powodu j. w.); nadto:

d) należy się instruktorowi przez czas czynności na miejscu bezpłatne pomieszczenie i stosowne utrzymanie; wreszcie:

e) zwrot kosztów korespondencyjnych z kasy Komitetu.

B) Obowiązki Instruktora.

1. Obowiązany jest Instruktor na każde zlecenie Komitetu wyjeżdżać w miejsca mu wskazane (w czasie i koleji oznaczonej) i stosować się ściśle do wszelkich poleceń i zarządzeń Komitetu.

Zgłoszenia prywatne wprost do Instruktora adresowane, uwzględnione być nie mogą bez aprobaty Komitetu.

2. Obowiązany jest Instruktor o każdym wyjeździe swoim do nowej miejscowości zawiadamiać Komitet kartą korespondencyjną, dla utrzymania ciągłego kontaktu, niemniej zawiadamiać stronę, do której jedzie, o dniu i czasie swego przyjazdu.

3. Jako normę trwania czynności w jednem miejscu przyjmuje się dzień jeden; dłużej wszakże nad 3 dni w jednej miejscowości pod żadnym warunkiem bawić nie może.

4. Rachunek ze stroną ma Intruktor (według formularza mu udzielonego) załatwić całkowicie przed wyjazdem swoim, iżby ciężar korespondencyi z tego powodu nie spadał na Komitet. Rachunek podpisany przez siebie, ma doręczać stronie, a juxty rachunków (podpisane przez strony) przedkładać miesięcznie Komitetowi dla przejrzenia i skontrolowania. Nareszcie:

5. Z czynności swej ma składać Komitetowi pisemne sprawozdania kwartalne, uzupełnione datami statystycznemi o objętości zwiedzanych przez siebie chmielarń, jakoteż spostrzeżeniami przez siebie poczynionemi.

C) Postanowienie dodatkowe.

Wszelkie spory, między Instruktorem a stronami zajść mogące, rozstrzyga Komitet.

Lwów dnia 2. maja 1885.

Wiceprezes: Piotr Gross. *Sekretarz: J. Grelinski.*

Ogłoszenie konkursu.

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozpisuje niniejszem konkurs w celu obsadzenia posady nauczyciela zwyczajnego przy krajowej średniej szkole rolniczej w Czernichowie do wykładu jednej z nauk zawodowych a zarazem dyrektora szkoły.

Z posadą tą połączona jest, oprócz wolnego pomieszkania płaca roczna w kwocie 1700 zł. w. a. dodatek aktywalny w kwocie 360 zł. w. a. i dodatek pięcioletni w kwocie 200 zł. w. a.

Nauczyciele zwyczajni szkoły Czernichowskiej są urzędnikami krajowymi — jako tacy mają prawa i obowiązki określone ustanową służby krajowej z dnia 23. marca 1866, o ile takowa do nich może być zastosowaną. Szczegółowe określenie praw i obowiązków dyrektora mieszczą w sobie regulamina szkoły.

Chcący się ubiegać o posadę powyższą winni wykazać dokładną znajomość języka polskiego, a nadto przedłożyć Wydziałowi krajowemu:

1) metrykę urodzenia,

2) krótki życiorys,

3) świadectwa udowadniające kwalifikacyę do zajmowania posady, o którą kempetują.

Podania wnieść należy do Wydziału krajowego najdalej do 15. czerwca 1885.

We Lwowie 14. kwietnia 1885.

Wiadomości bieżące i rozmaitości.

Instruktor uprawy lnu, p. Jan Górski wyjechał ze zlecenia Komitetu dnia 26. kwietnia w powiaty krośnieński, jasielski, i grybowski, dla obuczenia ludności tamtejszej, poprawnej metody uprawy i wyprawy lnu.

Według relacyi nadesłanej dnia 4. bm. zwiedził on już następujęce gminy: Bratkówkę, Odrzykeń, Korczynę i Kombornię — gdzie miewał wszędzie pouczające wykłady; skutkiem czego zgłasza się ludność okolic tamtejszych coraz liczniej do Towarzystwa kółek rolniczych o nasienie lnu rygskiego.

Inspektor uprawy chmielu p. Kazimierz Lityński na wezwanie stron udzielał rad i wskazówek praktycznych, co do uprawy chmielu, zakładania chmielarń zwykłych i drutowych, jakoteż zakładania suszarń w następujących miejscowościach: w Gumniskach, w Trzciańcu, w Chorośnicy, w Chlebowicach, w Reklińcu, w Krzeczowie, w Przybyszówce, w Strzeliskach, w Mokrzanach wielkich i małych, w Weryni, Twierdzy i Krechowie. Zgłoszenia napływają coraz liczniej, a strony interesowane wyrażają się pochlebnie o czynności i uzdatnieniu p. instruktora. Jedna odezwa, którą Komitet otrzymał, tak się wyraża, „iż Komitet znakomicie przyczynił się do podniesienia chmielnictwa przez ustanowienie takiego doradcy dla producentów — i wybór ten jest szczęśliwy“.

Wystawa w Budapeszcie. Podług okólnika prezydyum ogólnej krajowej wystawy w Budapeszcie datowanego 30. grudnia 1884 i obejmującego także terminy zgłoszeń, specyalne wystawy odbywać się będą w następujących okresach:

Od 2. maja, do 16. października 1885 wystawa nasion, materyi pokarmowych i nawozowych.

Od 5.—10. maja wystawa drobiu, królików i psów.

Od 17.—24. maja, wystawa bydła opasionego i takichże owiec.

Od 10.—30. maja, wystaw owiec rozpłodowych.

Od 20.—30. sierpnia, wystawa żywych pszczół.

Od 1.—8. września wystawa świń rozpłodowych.

Od 1.—18. września, wystawa świń opasionych.

Od 1.—10. września, wystawa bydła rozpłodowego.

Od 5.—10. października, wystawa koni.

O zmianach, jakieby zaszły w powyższym rozkładzie nie doszło do Komitetu galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego żadne zawiadomienie.

Odpowiedzialny redaktor: *W. Tyniecki.* Nakładem Redakcyi.

Z drukarni „Dziennika Polskiego“ pod zarządem J. Mittiga.